

Î N C H E I E R E

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de către Varzar Eduard,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Varzar Eduard împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 6 din CEDO și art. 1 protocolul adițional la CEDO, încălcării dreptului la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și material suportat în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 22 decembrie 2015, Varzar Eduard a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, Consiliul mun. Chișinău, cu privire la constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 6 din CEDO și art. 1 protocolul adițional la CEDO, încălcării dreptului la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și material suportat în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007, a fost admisă cererea lui Varzar Eduard împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la obligarea asigurării cu spațiu locativ, fiind obligat Consiliul mun. Chișinău să-i acorde lui Varzar Eduard spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație.

Prin decizia din 16 aprilie 2008 a Curții Supreme de Justiție, a fost menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007, devenind irevocabilă din data pronunțării.

La data de 27 mai 2008, în baza art. 32 din Legea contenciosului administrativ, Curtea de Apel Chișinău a expediat pentru executare în adresa Consiliului mun. Chișinău și Oficiului de Executare Centru copia hotărârii din 24 decembrie 2007. Hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007 nu a fost executată.

Susține reclamantul că din cauza refuzului Consiliului mun. Chișinău de a-i acorda spațiu locativ, a fost nevoit să ia în locațiune spațiu locativ. În baza contractului de locațiune din 05.12.2006, a închiriat apartamentul nr. 6 din mun. Chișinău, str. Ion Inculeț, nr. 105/2, care constă dintr-o odaie cu suprafața totală 44,5 m², inclusiv suprafața locativă de 15,9 m². Durata locațiunii a fost pe un termen de 36 luni, începând cu data de 01.01.2007 până la data de 30.12.2009, cu plata lunară de 2000 lei. Pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului a achitat suma de 72000 lei. În baza contractului de locațiune din 20.12.2009 a închiriat același imobil, pe un termen de 36 luni, începând cu data de 01.01.2010 până la data de 30.12.2012. Chiria lunară aferentă locuinței închiriate fiind de 2500 lei. Pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului a achitat suma de 90000 lei.

Indică reclamantul că, odată cu înregistrarea căsătoriei la data de 01.10.2011 cu Eni Elena și nașterea fiului Varzar Iustinian la 01.02.2012, a avut nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai. În acest sens, în temeiul contractului de locațiune din 02.01.2013 a închiriat ap. 50, situat în mun. Chișinău, str. N. Titulescu, 30, care constă din două odăi cu suprafața totală de 40,9 m², inclusiv suprafața locativă de 27,6 m². Durata locațiunii a fost de 24 luni, începând cu data de 02.01.2013 până la data de 30.12.2014, la expirarea acestui termen fiind posibilă prelungirea contractului cu acordul părților. Chiria lunară aferentă locuinței închiriate era de 3000 lei. Suma anuală a chiriei constituie 36000 lei, iar pentru întreaga perioadă de acțiune a prevederilor contractului a achitat suma de 72000 lei.

De asemenea invocă reclamantul că în temeiul contractului de locațiune din 05.01.2015 a închiriat același imobil, pe un termen de 12 luni, începând cu data de 01.01.2015 până la data de 31.12.2015. Chiria lunară aferentă locuinței închiriate era de 3000 lei. Suma anuală a chiriei achitate constituia 36000 lei. În perioada 01.01.2007-31.12.2015, ca rezultat al neacordării spațiului locativ de către Consiliul mun. Chișinău, a suportat un prejudiciu material în sumă de 270000 lei, ceea ce constituie plata chiriei pentru spațiul locativ închiriat.

Menționează reclamantul că, în perioada anilor 2008-2015 s-a adresat de mai multe ori Consiliului mun. Chișinău, executorului judecătoresc Ungureanu Oleg cu solicitarea de a executa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24.12.2007, de a aplica sechestrul pe unele bunuri imobile în scopul executării hotărârii și de a avea acces la informații aferente litigiului în cauză pentru a dovedi rea-voința debitorului de a nu executa hotărârea în cauză.

Solicită Varzar Eduard constatarea faptului de violare a drepturilor sale prevăzute la art. 6 CEDO și articolul 1 al Protocolului Adițional la CEDO de către statul Republica Moldova, constatarea faptului încălcării dreptului la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 24.12.2007 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, de la bugetul de stat a sumei de 270000 lei cu titlu de prejudiciu material direct suportat prin achitarea plăților chiriei, 100000 lei cu titlu de venit ratat, 70000 lei cu titlu de despăgubiri pentru deprecierea mijloacelor bănești achitate ca

plăți de chirie, 10000 euro cu titlu de prejudiciu moral, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei Varzar Eduard a depus cerere de concretizare și majorare a cuantumului pretențiilor în acțiune și a indicat că la 04.01.2016 a încheiat un nou contract de locațiune a ap. 50, situat în mun. Chișinău, str. N. Titulescu, 30, pe un termen de 12 luni, începând cu data de 01.01.2016 până la data de 31.12.2016, la expirarea acestui termen fiind posibilă prelungirea cu acordul părților. Chiria lunară aferentă locuinței închiriate era de 4000. Începând cu luna ianuarie 2016 până în luna iulie 2016 inclusiv, a achitat chiria în sumă de 28000 lei.

Mai invocă reclamantul că, prejudiciul material direct cauzat de efectul inflației se caracterizează prin faptul că, Consiliul mun. Chișinău nu a executat hotărârea din 24.12.2007, iar el a fost nevoit să achite din surse proprii sumele prevăzute în contractele de locațiune. Pe lângă faptul că sumele achitate au diminuat patrimoniul său, acesta a fost prejudiciat și de devalorizarea sumelor de bani achitate, ca urmare a inflației, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis în cauza Clionov vs. Moldova (nr. 13229/04 din 9.10.2007, §§ 23-25) că devalorizarea sumelor de bani ca urmare a inflației constituie un prejudiciu material.

Relatează reclamantul că, a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 lei, în legătură cu asistența acordată de BAA „Hanganu, Tănase & Partenerii” în bază de contract, faptul suportării acestora fiind confirmat prin bonul de plată seria WL nr.745976. La fel, a suportat și alte cheltuieli - 742,95 lei care au fost necesare pentru desfășurarea prezentului proces civil și anume: cheltuieli pentru expedierea prin poștă Biroului Național Statistică a solicitării de eliberare a informației în sumă de 6,95 lei, cheltuieli în sumă de 344,00 lei, aferente eliberării de către Biroul Național Statistică a informației nr. 18-28/25 din 23.02.2016 privind ratele inflației pentru 43 de perioade până la 31.01.2016, cheltuieli în sumă de 392,00 lei, aferente eliberării de către Biroul Național Statistică a informației nr. 18-28/77 din 19.05.2017 privind ratele inflației actualizate pentru 49 de perioade până la 30.04.2016.

Solicită reclamantul constatarea faptului de violare a drepturilor sale prevăzute la art. 6 CEDO și art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO de către statul RM, constatarea faptului încălcării dreptului la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 24.12.2007 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, de la bugetul de stat, a sumei de 298000 lei, cu titlu de prejudiciu material direct suportat în perioada 01.01.2007 - 20.07.2016 prin achitarea plăților chiriei, a sumei de 80204,5 lei, cu titlu de prejudiciu material ca rezultat al deprecierei în perioada 18.02.2010 - 30.04.2016 a valorii plăților de chirie realizate în mărime de 286000 lei, a sumei de 8500 euro cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5742,95 lei.

Prin hotărârea din 26 iulie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial: s-a constatat încălcat dreptul lui Varzar Eduard garantat de art. 6 CEDO și art. 1 protocolul adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 24.12.2007 a Curții de Apel Chișinău, din 24.12.2007 în perioada 30 mai 2008 până la 26 iulie 2016; s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Varzar Eduard suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 264000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din

24.12.2007 a Curții de Apel Chișinău în perioada 30 mai 2008 pînă la 26 iulie 2016, precum și suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată; în rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile depuse de Varzar Eduard și Ministerul Justiției și a fost menținută hotărîrea din 26 iulie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău.

La data de 15 iunie 2017, Ministerul Justiției, prin intermediul reprezentantului Pantea Daniel, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărîri de respingere a acțiunii. În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat și aplicat în mod eronat legea și normele dreptului material și că aprecierea probelor a fost arbitrară.

Menționează recurentul că instanța de fond și cea de apel au ignorat prevederile Codului de Executare, care reglementează expres că executarea începe de la cererea creditorului.

Consideră că instanța de apel, la primirea deciziei, nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că la determinarea despăgubirilor, se vor lua în considerare toate circumstanțele relevate ale pricinii.

La data de 03 iulie 2017, Varzar Eduard, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărîri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată. În motivarea recursului a invocat că au fost aplicate eronat normele dreptului material și procedural și că instanțele inferioare nu au aplicat legea care urma să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Consideră recurentul că instanțele inferioare au dat o apreciere eronată celor invocate de reclamant în motivarea prejudiciului moral și nu s-au expus asupra rolului activ manifestat de către creditor pe parcursul a celor 9 ani în cadrul procedurii de executare.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 februarie 2017. Conform materialelor cauzei decizia instanței de apel a fost expediată participanților la proces la data de 13 aprilie 2017, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc. Recursurile declarate la data de 15 iunie 2017 și 03 iulie 2017 se consideră a fi declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Varzar Eduard și de Ministerul Justiției, prin intermediul reprezentantului Pantea Daniel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Varzar Eduard și de Ministerul Justiției, prin intermediul reprezentantului Pantea Daniel, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Varzar Eduard și de Ministerul Justiției, prin intermediul reprezentantului Pantea Daniel, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Varzar Eduard și de Ministerul Justiției, prin intermediul reprezentantului Pantea Daniel, împotriva deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală